

قيمت سالیانه
ازوزرا واعیان دولت بقدر
معارف دوستی شان
برای مکاتب ملی و کتب خنہای ملی
ومعاونین و وقایع نکاران (ضخی) رایگان
از عموم خزیداران در داخله
(۱۲) روپیه کابلی در خارجہ
یم پوند انگلیسی با محصول پوستہ
از طلاب و محصلین نصف قیمت
شماهه
داخلہ خارجہ
(۱) روپیه (۷) شلنگ

درین جریده از هر کونه علوم و وقایع سیاسی
و منافع دولتی و فوائد ملی مجت میشود

اداره خانه

(ده افغانستان کابل)

سردیر

سید محمد قاسم

همه امور تحریر یه بنام

اداره فرستاده شود

اداره در انتشار و اصلاح مقالات

وارده مختار است

هر هفته یکبار نشر میشود

او راقیکه درج نشود اعلاه نمیشود

امان وحدت

۱۳۷۳

از ابتدای وطن هر که اهل دیده شد بدون خواهش

جریده برایش فرستاده میشود

قیمت یک شماره یک عباری

(۴ شنبه) تاریخ قمری (۱۴) جادی الآخری (۱۳۴۴) هجری

(جمع اتفاق ملل)

بدجنبت است مملکتی که بحالت یونان دراید، یونان دودفعه بازی خورد! اول در موقع تشدید مسولیتی و تصرف کور فوجخیال آنکه مجمع اتفاق ملل اورا خواهد رهاید، دست و پائی زد، اما لیک تهدید مسولینی که گفت ایطالیا مجمع اتفاق ملل را ترک خواهد کرد! دیگر مجمع دم نزد و همین رسوائی را کافی دانست و مسئله به کافرانس «امبه سه دورها» محول شد، و یونان خسارت کشید.

یونان دو طرفه تجربه کرد که مجمع در دست اقویا است یکی از نیطرف که بناله او در مقابل ایطالیا عطف توجه نشد، دوم ازان طرف که باز هم تعدیلانی که شداقویا کردند، لبده اهتمام دیرینه خود انگلیزها پناه برداشتند و منافع خود را در مجمع به اتحاد او مسئلون شمردند!

چون خود را بسا یه انگلیز در مجمع قوی دیدند و نیز تجربه داشتند که کار را اقویا پیش می بردند، بر سر حدات بلغار بنا بر اغتشاشات و غیره حمله کردند!

غافل از پسلوی دوم بودند که چون در بحث ملیک الله است در دست علاقه موری ندارد، آنها ازین فرصت بالاستفاده کوس انصاف مجمع اتفاق ملل را بلند آوازه خواهند ساخت و طرفداری یونان را نخواهند کرد. چنانچه همین طور شد، مجمع اتفاق ملل مداخله کرد و یونان را مسئول ساخت که تلافی خسارة های را که در خاک بلغار عاکر او کرده بودند پردازد. این مبلغ سه رقم مبلغی است که یونان باید پردازد.

(۱) یک هیئت بلغاری تبعید تخلیه زمین مذکور از طرف عاکر یونانی، آنجا رفته و را پورت نوشته که اگرچه بمحارات منطقه مذکوره ضرر زیاد نرسیده است ولی مال و موادی و خرمتهای غله آنها سوخته و بغارت رفته است. ساکنان آنجا برگشت های

ضعف و کم قوتی را همایدی، هر حکیمی سبب مصیبت گفته بود، عموم کویندکان درینباب میگفتند که دنیا بر علیه ضعیف است ولی بعض خوش اعتقاد ها هنوز اینسته را که انصاف تماماً از دنیا برخاسته است باور نمیکردند، حالاً دگر مجمع اتفاق ملل ثابت کرد که دنیا بر علیه ضعیف است،

هنوز مجمع اتفاق ملل تماماً ریشه نگرفته است و دنیا آنرا تسلیم نکرده است، لهذا هنوز «دست بالا» باصطلاح ندارد و طبیعتاً باید در اظهار مکنونات ضعیف کشانه خود قدری احتیاط بخرج ببرد و لی آنقدر بیچاره صادق و صمیمی افتاده (چشم بد دور!) که دیگر نتوانست هرچه در فطرت دارد پنهان کند، و در آغاز زندگانی خود خوی و سچه خود را نشان داد.

چنانچه معلوم است، مجمع اتفاق ملل یک الله است در دست معدودی اقویا! مسائلی که واقع میشوند لابد دو صورت دارند یا اینکه علاقه موثری بامناف یکی از اقویا دارد. یا اینکه علاقه دور و غیر مهمی بعصار مذکور دارد،

در صورت اول دیگر مجبوراً بایدازین آله خود کار بگیرند، و مقصد تأسیس آن آشکار شود یا نشود باید مطابق خواهش شان فیصله بشود، مسائل کور فو و ایطالیا، مسئله فلسطین، ریف، موصل و غیره شاهد هستند،

در صورت دوم شورای عالی مجمع مذکور رول خطر ناک تری میباشد، و چون علاقه مند بمسئله نیست، دیگر مجرم انصاف کار دیگری در نظر ندارد. تا این انصاف دام آینده شود،

تبنا کو زنده هستند و عساکر یونانی قریباً آرایه ساخته است. تئاتری که تها به دهقانان آنجا رسیده است، ۱۵۰۰۰ پوند است علاوه بر آن دعوی خصوصی هرکس از فرقی منطقه مذکور که خسارت دیده است کرده میتواند، و حکومت بلغار مغارفی که برای عکسر مدافع صرف کرده است نیز حساب و یونان آنرا تأثیر خواهد نمود.

یونان این پهلو را لخوانده وقتیکه تزد حامی خود ذکر کرد، باو گفتند که ما کوشیدیم ولی شما میدانید ایطالیا و فرانسه کی میگذرند شما دم آرامی بزنید، دیگر ماهم دلیلی نداشتم بر بیگناهی شما اصرار کنیم؛ و آخر پشت شانه نماینده یونان دستی هم زده و با یک تسم و وضع از خودانه گفت «در حقیقت تجاوز که کرده بودید! ...»

یونان بدجنبت پسان ملتفت شد که بیلی برای آوازه انصاف مجمع اتفاق ممل این دفعه از طرف حامی دیرینش قربان شده بود. (فاعلبروا یا اولی الابصار)

لزوم یک مدرسه سیاسی

عقاید اسلامی میرودم کم با اختلافات رای و سلیقه در دماغ بعضی هادر این مملکت پداگردد سیاستمداران دنیا موفق شدند بین مسئله که اسان هر چیزی بروزی پایه های حکم و مضبوط منوط باید بود، و این یک امر خیلی بدیهی است که برای احدی جای تردید درون باقی نمانده است — زیرا هر قدر به بالم باز هم تجاویم دید که هیچ یک کار در دنیا بی اساس، و مبدأ آن اکنون از مطلب دور نرفته و یعنوان فوق یکنظری اندازیم و بگوئیم که!

«لزوم یک مدرسه سیاسی»

مسئله اهمیت و تأثیرات عنوان فوق به شیوه مملکت و موازنه سیاسی در حال موجوده که حکومت محتاج به اشخاص منور است، در جمع شعب حیاتی یک ملت که بعلم رشد و فعالیت شناخته میشود و اساس زندگانی دولت جزوی همین پایه حکم تواند آمد، مورد انکار هیچ کس نیست!

امروز محور سیاست های دول مقدره روی همین عنوان فوق محکم آمده، و هیچ جای شک برای مابق نمیاند، که عدوانی دارای اشخاص منور و سیاسی است، آن دول جنگی تر قوی تر بروزتر و وو... شناخته شده و سعادت خودش را به دنیا تحمیل کرده است.

عظمت دول اوروبا بست بدینای امروز فقط از دارانی چند اشخاص سیاسی، که هر روزه با ولایتی بزرگ دپلموماهای دنیا

بازی میکنند، و برای بدست آوردن مقاصد خویش نفعه ها میکنند که تایل اندازه در قلوب دنیا خطره ها تولید میشود. مثل های تاریخی اگرچه بیش از این است که تذکار نمود ولی مقاله ما گنجایش درج آنرا ندارد. بعقیده خودم مقتدر ترین دول دنیا هان دولی است که از حیث اشخاص سیاسی احتیاج ندارد و بیمه از استعمال عقائد و افکار متور ایشان، برهه های سیاسی اقتصادی می بردارد.

خودم یکی تها از ایمان آورده کان باین عقیده بوده و راه نجات را به تاسیس یک مدرسه سیاسی می پندارم

زیرا روز کار این نکته هم را یامنطق خوبی بما واضح وروشن نمود که سیاست خارجی ها، چه همسایه دنیا دور و چه نزدیک یکی هم از آنها راضی نخواهند شد که افغانستان در زمره دول راچی و قافله جلو افتاده داخل و نام نامیش گوش زد علیان گردد از همینجا است که محققیت یک کشف معمم موفق و این مسئله مدلل مان میگردد، زیرا سیاست خارجی در سابق طوری مارا استیلا نموده بود که شواهد تاریخی نیز عقیده مارا تقویت خواهد کرد.

باتکاه این دلایل و خیلی دلایل دیگر افغانستان محتاج به

تاسیس یک باب مدرسه سیاسی بوده است و ما یاش از این در این زمینه تعظیل نمید هیم چه خودم از خلی وقت این عقیده را داشتم و امروز که مانند سردار اعلیٰ محمود یک خان وزیر خارجی یک شخص وطن اعلیٰ آسوده کی ندارند، عموم اهالی افغانستان از اولاد وطن آنی آسوده کی ندارند، بزرگ علم اسلامی بازی میکنند از این مدت ایشان بعد نیست که از امروز به بعد از ای تاسیس مدرسه سیاسی که اهم ترین شبعت وزارت خارجیه محسوب است اقدام وزمینه های آنرا از حالا صاف نمایند خلی خوش وقت هست که این عقاید در اطراف مامورین وزارت خارجیه به سیار رشادت محسوس میشود که میتوان از امروز خودرا در آغوش ترق نزدیک پنداشت.

هاری مقصودم درین قسم مخصوصاً وزارت خارجیه است که باید قدمهای سریع و جدی درین راه برداشته و سنگهای بزرگ را از جلو خود دور اندادته زودتر به نواقص اهم خود برد از و هر گونه پیش آمد های ناگواری راهم درین راه ملاحظه نمایند با تکال فشنگی استقبال نموده وزارت خانه خود را به این ترتیب از آغوش فلاکت دور نمایند.

انتقام میبرم که توجهات مخصوصه وزیر خارجیه را به این محصور نگارشات خود جلب و از امروز شروع به اقدامات عمل نمایند در خاتمه خواهشمندم که هم عقاید بده دران موضوع نگارشات فصیح و اصل مقصود را وشن تر نمایند و خودم امیدوارم در آنجه یا شتر در اطراف این موضوع نگارشات بسط و پھانده گان امان افغان تقدم دارم. ۱ راتب

دارند از محصولات افغانستان و کال اقتصاد نیز از موبول اطاقه ها هویا بود چیزی که بغیر از اسباب کار و برای راحتی معمولی لازم باشد در آن اطاقه ها ندیدم در یuron خیلی ساده و تکلف حرکت می فرمایند، اوقات شبا روزی صرف آبادی و ترقی ملکت و اصلاح حال اهالی است باندازه عاشق معارف و نظام هستد مثل اینکه روز تولد یکنفر معلم و یا یک نفر نظامی متولد شده اند در حین عبور از کوچه و بازار اگر طفل را متوجه شدند که بمکتب نیزود اتوموبیل را مخصوصاً نگاه داشته ازان طفل مثل یک پدر مهر بان تحقیق می فرمایند، اگر تقصیر و کوتاهی از پدر باشد بمقام معاله ه و ملامت می آید و اگر طفل نیم باشد اعلیحضرت شخصاً با آن طفل پدری فرموده و سایل مکتب را فراهم می فرمایند. اگر فقیری را درین راه مریض مشاهده فرمایند بنقام احوال پرمی برآمده بپریضخانه اش می فرستد. خود شان مثل یک نفر اجزای ادارات در ساعت معینه بر سر میز کار حاضر شده و در ساعت معینه مثل سایر مامورین از سر میز کار بر می خیزند. اگر مستخدمین ادارات در اوقات فراغت از شغل استراحت و تفریح میکنند این پادشاه معظم اوقات استراحت را نیز باشغال امورات میگردانند. از موافق شنیدم یکی از هرین سلطنت که شب قبل در ساعت دوازده شب از کار فراغت حاصل کرده بمنزل شخصی خود مراجعت میکند فوراً برای شغل لازمی وجودش ضرور و احضار و تاسه ساعت بعد از نصف شب با تفاق شخص اعلیحضرت کار میکرده صحیح هان و وز در ساعت هشت صبح حقیر اعلیٰ حضرت را در میان اتوموبیل با کال کشاده رونی و بشاشت که ابدآ حال خستک و شب پیداری معلوم نبود زیارت کردم که شخصاً سرکشی بزینهای علمی عداستقلال می فرمودند. کارهای جزوی و کاری با سرانگشت خود شان حل و عقد میشود لغت خستک و هال و تعیش و تفریح واستراحت در قاموس سلطنت ایشان یافت نی شود. اغلب اوقات استراحت را سوار اتوموبیل شده داخل جمعیت های عمومی گردیده درس اخلاق بمردم میدهند. یک ذکاوت وجودت فطری را دارا می باشند که فوق قوی بشری است. بایک نظر اگر هزار نفر جمعیت در محل اجتماع داشته باشند همه را از نظر تدقیق میگردانند. بزرگ و کوچک اهالی را با گشت می شناسند روز عید الاضحی با وجود اینکه حقیر یکنفر از اهالی بودم و در لباس و هیئت هم تفاوت نداشتم مجرد تعظیم درین هزاران نفر تماشاجی قبل از ازان که بحضور مبارک معرفی باشم مورد مرحمت مخصوص شدم کمام حرکات و سکنات و فرمایشات شان درس ادب و اخلاق مردم است.

شرح سیاست یک نفر ایرانی در افغانستان

﴿ترتیب زندگانی اعلیحضرت هاییونی﴾

الله خاطر محترم مطلع است عموم حکما و فلاسفه عالم حکم میکنند که علم و کمال مادر و فضایل فطری آن برای ترق اولاد اولین شرط است والا نهایا تحصیل در مدارس نمیتواند بطور یک لازم است انسان را بعد از فضل و کمال از قابده دهد. پس قبل از اینکه شروع بترتیب زندگانی یک پادشاه بزرگ علم اسلامی نمایم واجب است برای اثبات قبول حکما شمه بطور اختصار از وضعیات اعلیاحضرت معظمہ صاحبہ والدہ ماجده اعلیحضرت هاییونی دامت شوکتها بعرض براسم : ایشان یکی از مخدرات نابغه اسلامی میباشد که اگر رجوع بتأریخ بشود در این چهارده قرن اسلامی تغیر ایشان ییشت از معدودی پا عرصه وجود نگذاشته است : در تحت یک عصمت و غفت اسلامی دارای یک شجاعت و قوه قلب فوق العاده میباشد ، در وطن پرسنی و تدبیر و قدرت اولاد وطن آنی آسوده کی ندارند، عموم اهالی افغانستان از بزرگ و کوچک یگانه مادر روحی خود شان میباشدند : حالا قارئین محترم ملاحظه فرمایند اولادی که ذکاوت فطری و هوش ارش و حبی آن مزید ترتیب و تعلیم یک چنین مادر نادره روزگار باشد چقدر مایه خوش بخی و سعادت یک ملتی است که چنین پادشاه داشته باشد اغلب بزرگان معتقد هستند که حس و عقل و اراده اگر بطور تساوی در وجود شخصی بحد کامل برسد آن شخص شخص فوق العاده محسوب است حقیر عرض میکنم که یک چنین شخص امروز اگر پیدا بشود شخص اعلیحضرت پادشاه افغانستان است چون بر همه مکشف است درد و احتیاجات مملکت و اهالی را بخوبی حس می فرمایند و باعقول روزین خود شان برعه آن بخوبی احاطه دارند ، و برای استعمال و عملی کردن زاییده های عقل خود شان هم بدرجۀ که بخیز امکان بر سر اراده فرموده و انجام میدهند : بسیار چنین شخص معظم با قائم این مشغله ها و خیالات بایک زندگی کی خیلی ساده و بدون هیچ گونه آلایش وقت میگذراند اینچه حقیر با چشم خود دیده ام عمارت یالاق ایشان است که خیلی ساده و محصر و عمارت از سه جهار اطاق که تمام اهالا هم انججه ملزومات

حضرت عالی وزیر صاحب امور خارجیه و حضرت عالی وزیر صاحب معارف و حضرت عالی وزیر صاحب تجارت و بعض حضرات دیگر که به مناسبت ورود سردار عالی آقای عبد العزیز خان دعوت شده بودند حضور داشته با هر یک مراسم مصافحة و معانقه و احوال پرسی بعمل آمد. پس از صرف چای و شیرینی مجلس منحل گردید و حضراً یک تشریف آورده بودند به کارهای خود عودت نمودند. از تشریف آوری حضرت عالی جناب عبد العزیز خان که یک مجسمه شرافت، نجابت و کیاست بوده در هر ماموریت با کمال صداقت و جدیت با حسن و جوهر وظیفة خود را تاجمداده و مورد نوازش و تحسین گردیده اند اظهار مسرت نموده به متعلقین و دوستان شان عرض تبریک مینمایم و سلامتی وجود اینجینیک ذات بسیار محترم دیندار صداقت کار را تا سالیان دراز آرزو می نمایم.

ورود

روز چهارشنبه (۱۷) قوس آقای علام یحیی خان سرکات سفارت افغان مقیم برلن و آقای نظر محمد خان کاتب سفارت مذکور که عوض او شان سرکات و کاتب دیگر مقرر شده است مع الحیر وارد کابل گردیدند.

روز یکشنبه (۲۱) قوس آقای سید هاشم خان مفتی محصلین افغانی در برلن که عوض او شان دیگری تعین یافته است نیز مع الحیر به کابل رسیدند.

از ورود آقایان مشاریع ایهم اظهار مسرت نموده توفيق برای شان در خدمت بوطن و افاده معلومات نافعه که در ایام مسافت شان حاصل کرده اند خواستاریم.

در سفارت خانه ایران

بعد از خلع سلطنه قاجاریه از بادشاہی کشور ایران و تقویض ریاست موقعی مملکت به والا حضرت رضاخان مجلس موسان تشکیل و موفق مقررات قانون اسلامی ایران رضاخان یهلوی را به شاهنشاهی ایران انتخاب نمودند. به مناسبت جلوس اعلیحضرت جدید جشن های باشکوهی در تمام ایران بعمل آمد. وقتیکه اطلاع به سفارت خانه محترمه ایران در کابل و اصل گردید از طرف حضرت عالی افای اعتمادهای ایران و زیرخانه دولت علیه ایران مجلس جشن و سروری رئیب یافت و بروز پنجشنبه (۲۵) قوس عموموز را واعیان و بزرگان ملکی و نظامی افغانی و نماینده های سپاهی دول خارجه بالباس رسمی برای تبریک به سفارتخانه تشریف رده شریک مجلس سرور و جبور گردیدند. چای و شیرینی ها و فوا که متنوعه برای صرف کردن حاضر بود، نیام (۱۲) مجلس دوام داشت بعد از آن هر کس مرخص گردیده بجای خود عودت نمود.

الکترونیک مخصوص پغمون است که عموم از آن منتفع میشوند و یک دستگاه کار خانه نیز که با آب کار خواهد کرد در شرف ساختن می باشدند با این کار خانه میکن خواهد شد علاوه بر الکترونیک رفع بعضی حوابیج ضروریه را نیز بخایند چون دارای قوی زیادی خواهد بود. ابتدای آبادی پغمون طاق ظفری بیاد گار استقلال ساخته شده که با خط خیلی قشنگ و جلی اسم اغلب شهدا استقلال با تعیین محل و خانواده و شهرت حجاری شده در طاق ظفر نصب شده است اینها مختصری از مطلع بود که ذکر شد. میلی که اعلیحضرت با ابادی مملکت دارند امید است در مدت قلیل تمام افغانستان آباد و چادر نشینی عشاير بکل متوجه بشود. (باقی دارد)

حوادث داخلیه

(ورود اعلیحضرت معظم غازی)

پیشتر، از مسافرت اعلیحضرت معظم غازی به غرب برای ملاحظه و تفتيش امور آنجا نوشته بودیم، حضور شاهانه در عین زمان که کارهای تفتيش غربی هنوز تمام نشده و مفتیین مشغول تحقیقات بودند بدون آگاهی به کسی به قدره تشریف برندند، میگویند که روز ورود یا به قیافه تغیر داده داخل شهر گردیدند و هر طرف سیر نمودند و از دکانها بعض اشیا خریدند و کسی او شان را نشناخت؛ در آخر کدام شاگرد مکتب، او شان را نشناخت. دران وقت اعلیحضرت خود را ظاهر نمودند. چند روزی در قدره اند که در این راه شاهزاده ایشان را نشناخت؛ در آخر کدام شاگرد مکتب، او شان را نشناخت. دران وقت اعلیحضرت خود را قریب با تمام است در پغمون باشده که در حقیقت باندازه هتل های عالی دارای همه جیز میباشد تمام واردین خارجه و داخله با کمال استراحت میتوانند دران هتل ها سکنی بگیرند. عمارت مخصوص سلطنتی همان است که قبل عرض شده یک بنای خیلی مختصر و ساده است که مخارج آنها محض اینکه پودجه مملکتی تحمیل شود از صرف حیب شخصی اعلیحضرت های بینی ساخته شده است. دو قطعه باغ عمومی نیز در پغمون موجود است که یکی مختص مخدرات اسلامی و یکی از چشم ناخرم مستور است گردیده اند روز پنجشنبه (۲۵) قوس وارد کابل شدند.

(ورود آقای عبد العزیز)

سردار عالی آقای عبد العزیز خان وزیر مختار افغانی در طهران که برای کار دیگری تحت نظر گرفته شده به کابل خواسته شده است. دو قطعه باغ عمومی نیز در پغمون موجود است که یکی مختص مخدرات اسلامی و یکی از چشم ناخرم مستور است گردیده اند روز پنجشنبه (۲۵) قوس وارد کابل شدند. قبل از داخل شدن شان به شهر از وزارت جلیله خارجیه آقای محمد عثمان خان مدیر تشریفات وزارت خارجیه برای استقبال جناب معزی الیه تا بگرامی رفته و از آنجا سردار عالی با موقر مخصوص رزارت به ساعت (۲) وارد وزارت گردیدند. نظامیهای وزارت که بالباسهای رسمی ملبس و برای ادائی رسم تعظیم حاضر بودند مراسم احترام را بجا آورندند، سرکاتهای دوائر که در برندۀ قصر وزارت انتظار و رودشان را می کشیدند رسم معانقه و مصافحة را معمول داشتند، به اطاق بزرگ فرقانی قصر وزارت مدیر های وزارت استقبال نمودند، داخل اطاق

می باشند و این پادشاه اسلام پرست مثل یکنفر سر باز دسبلنه امر معروف و نهی از منکر را در تمام مواقع اجری میدارد اغلب خانه ها با الکترونیک تویر میشوند در اکثر محل ها و تمام شوارع کوچک و بزرگ لوله های آب کشیده شده، از آبی که در پغمون صاف شده و کروه راه که چهار فرسخ و نیم باشد بالوله طی نموده داخل شهر میشود اهالی مشروب و بمشیوند. چندین مدارس ابتدائی ورشدیه که در ایران متوجه میشوند در این بخوبی مشهود است در حضورش معارف و نظام ملوكه « در این بخوبی مشهود است در حضورش معارف و نظام ملوكه » در این بخوبی مشهود است در ترقی این دو صفت دارند. خیلی ارزش دارد. جدیت زیاد در ترقی این دو صفت دارند. در روز افتتاح عید استقلال اولاد شهدا استقلال را که بالباس متاز عسکری در مدرسه مخصوص تحصیل مینمایند مقدم بر تمام صنوف عساکر داشتند. بدینه است این قبیل دقت ها و مراحم در حق این شهدا اجنبی را نیز مایل خدمات عسکری در افغانستان مینماید.

در آبادی های که اعلیحضرت فرموده اند در آبادی های که حقیر عرض میکنم منحصر مخفی نمایند این آبادی های که حقیر عرض میکنم منحصر یک قسم کوچک افغانستان است که حقیر در این مدت قلیل افامت خود دیده ام سایر قسم هارا میتوان از اینقرار قیاس نمود راه شوشه یشاور بکابل از سرحد افغانستان از حيث عرض و سطح یکی از شوشه های ممتاز بشمار است و مبالغه های هنگفت چه در زمان مرحوم میرزا امیر شهید طاب ثراه و چه در عهد فرج قال اعلیحضرت های بینی خرج این راه شده است باوجود اینکه دیناری ازین راه فائده مالی از قبیل باج راه وغیره که در اغای ممالک معمول است نمیگیرند برای تزدیک کردن راه کابل به سرحد مشغول احداث راه جدیدی از میان کوه های صعب المرور مینمایند. تمام تعمیرات خیابان های عمارت واغایهای عمومی از آثار همین عصر جدید است. کابل که مثل اغلب شهرهای مشرق زمین هیچ نداشته است و فقط شهر کابل عبارت از یک توده میزنهای کلی بود، امروز می پنیم دارای عمارت عالی و خیابان های شوشه و باغ عمومی و تیاتر اخلاقی و موزه علمی و قرائت خانه ملی و سایر آثارهای که در شهر های بزرگ علم معمول است مینمایند. چقدر خوش آواز است صدای سوت های کار خانه ها که صبح ظهر و عصر در کابل شنیده می شود و انسان را بفرح می آورد. بی اقرب و اعتراض میکنم بعضی آثارهای که در پاریس و یا سایر شهر های اروپ بعند انسایت آباد شده در کابل از قبیل میخانه و غیره وجود ندارد. چیزی که دولت اتاژوفی امریک تازه درک کرده و معایب این قبیل مؤسسه هارا امر و وز ملت شده ملت و دولت افغانستان هزار و سیصد سال متجاوز است که بتراک آن مأمور

وزیر مستعمرات و نایب‌نده انگلیس در خصوص قضیه موصل ازین فیصله بی طرفانه (!) مجمع اظهار تشکر نمود و گفت ازین فیصله قدرت مجمع کسب و سعیت نمود و قانون یعنی الملل عمومی هم میتوان ترتیب یافت. این را هم‌ستراپری اظهار داشت که در تحسین علاقه باهی ترکیه و عراق حکومت انگلیس دقیقه فرو گذاشت نمی‌کند.

بروز (۲۴) قوس رئیس وزیر ای انگلیس در دارالعلوم (مجلس مبعوثان) فیصله شورای مجمع را در خصوص موصل قرائت نموده اظهار داشت: طوری که شورای مجمع پیش ازین تصویب نموده بود خط برولز یا (بروکسل) را سرحد شماقی عراق قرارداده. این سرحد در صورتی تعین می‌توان شد که انگلیس ادامه سر برستی خود را بر عراق قبول نموده معاهده جدیدی با عراق عقد نماید. امتداد سر برستی انگلیس تا (۲۰) سال خواهد بود یا تاموقیمه عراق جزو مجمع اتفاق ممل شود.

در موقعیه عراق جزو مجمع اتفاق ممل گردیدنداپ (سربرستی) انگلیس خانه می‌باید. لازم است که معاهده جدید انگلیس و عراق را انگلیس در ظرف شش ماه به مجمع اتفاق ممل تقدیم دارد. مجمع اتفاق ممل به انگلیس توصیه نموده است که تدابیری را که انگلیس برای آسایش ترکها در موصل اتخاذ می‌کند بطوریکه برای ترکها در این خصوص یعنی واطینان حاصل شود بشورای مجمع تقدیم نماید. چون کمیون موصل مجمع اتفاق ممل در خصوص اطمینان دادن به کرد های موصل که آسایش وامنیت زیست خواهد کرد به مجمع توصیه نموده است علاوه بر این بحکومت انگلیس از حیث سربرستی او بر عراق توصیه شده است که بطبق سفارشات کمیون موصل در خصوص اتحاد تدابیر برای امنیت عناصر مختلف عراق و طرحای تجارتی وغیره مسائل عمل تایید. طوریکه وزیر مستعمرات مسترابری به مجمع اتفاق ممل حالی نموده حکومت اعلیحضرت یعنی دارد که سربرستی انگلیس بر عراق پیشتر از اتفاق (۲۵) سال خانه است بطرقداری انگلیس فیصله میدهد. این بود که پس از امہلات و تعطیلات طولانی متعددی شورای مجمع در جلسه (۲۲) قوس خود ولایت موصل را تاخته (برولز) جزو عراق قرار داد. وبار ضایت حکومت انگلیس سربرستی انگلیس اسیاب نزاع است. معلوم بوده است که به کجا متهم می‌شود، اعني هر کس میدانست که مجمع اتفاق ممل که باز پیچه دست انگلیس است بطرقداری انگلیس فیصله میدهد. این بود که پس از امہلات و تعطیلات طولانی متعددی شورای مجمع در جلسه (۲۵) سال دیگر امتداد یافت. بعد ازین فیصله درین شش ماه حکومت انگلیس یک معاهده جدید انگلیس و عراق را بحضور شورای مجمع تقدیم می‌نماید در این معاهده تفصیل سر برستی و حکمرانی انگلیس مذکور خواهد بود. در موقع صدور فیصله نایابنده ترکی حاضر نبود. مسترابری

مسافرت معین معارف به هند

(علیگدم) یک دارالعلوم عمد و معروف اسلامی هند است اشخاص مشهور و بزرگی ازین دارالعلوم برآمده اند، امثال سال (بنجامن) از تأمیس دارالعلوم (علیگدم) شروع می‌شود، و به این مناسب جشن پنجه ساله آن که (جوبلی) گفته می‌شود درین روزها العقاد می‌باید. بریاست مجلس احتفای جشن ملکه به بیان انتخاب شده است از طرف ملکه مشاریها دعوت نامه برای شرکت بوزارت جلیله معارف هم رسیده بود. از طرف وزارت معارف حضرت عالی اقامی علی محمدخان معین معارف و اقامی رو فیسر غلام محمدخان مدیر صنایع فیسه واقای سردار محمدزمانخان مدیر کاخخانه ملی واقای غلام محی الدین خان مدیر موزم برای موزم برای شرکت به جشن مذکور تعین یافته به هفته گذشته عازم هند گردیدند.

مدیریت مستقله طیه

(تشکر)

ع، ج فخری پاشا وزیر مختار دولت علیه جمهوری ترکیه یک قاب ساعت دیواری بسیار ممتاز واعلا بطوریکه گار برای شفاغانه قول اردوی عکری واقع باغ بلند فرستاده اند مدیریت مستقله طیه از جانب پاشای موصوف اظهار تشکر و متو بیت می‌نماید.

حواله خارجی

(موصل)

مصير قضیه موصل که از مدتی است بین ترک و انگلیس اسیاب نزاع است. معلوم بوده است که به کجا متهم می‌شود، اعني هر کس میدانست که مجمع اتفاق ممل که باز پیچه دست انگلیس است بطرقداری انگلیس فیصله میدهد. این بود که پس از امہلات و تعطیلات طولانی متعددی شورای مجمع در جلسه (۲۵) قوس خود ولایت موصل را تاخته (برولز) جزو عراق قرار داد. وبار ضایت حکومت انگلیس سربرستی انگلیس بر عراق تا (۲۵) سال دیگر امتداد یافت. بعد ازین فیصله درین شش ماه حکومت انگلیس یک معاهده جدید انگلیس و عراق را بحضور شورای مجمع تقدیم می‌نماید در این معاهده تفصیل سر برستی و حکمرانی انگلیس مذکور خواهد بود. در موقع صدور فیصله نایابنده ترکی حاضر نبود. مسترابری

هر ای نمود و در مسائل شرق ادنی با وحدت و متحد گردیده ممکن است که در حلب هم شورش پیدا شود. مخبر تیس از پیش اطلاع میدهد که موسیو بریان در مجلس سنا اظهار داشت که اهالی مملکت نسبت به مسئله شامات یا شتر از لزوم اظهار یا میکشد چنانچه بعض مردم می‌گویند که از واقعات جاریه در شام معلوم می‌شود که سربرستی و حکمرانی فرانسه در شام با خطرات دوچار گردیده است. اگر خدمات فرانسه که در شامات انجام داده تحت نظر گرفته شود مستحق تشریف مجمع اتفاق ممل ازو، خواهد گردید. مجمع اتفاق ممل واقعات را بغور ملاحظه می‌نماید و کاملا برای همدردی حاضر است، من امید می‌کنم که اهالی فرانسه هم از مجمع اتفاق ممل بیرونی کنند موسیو بریان به تاکید اظهار داشت که فرانسه در شامات اراده حکمرانی ابدی ندارد. بودن او در اینجا محسن سربرستی است چنانچه به موسیو جووینل تاکید و توصیه شده که حقیقت فوق را بزدم واضح کند و فهماند که فرانسه دارد به ولایت شام حکومتی بطریح حکومتهای مغرب بدده فرانسه در شام محسن وظیفه یک معم و مشیر را اجرا میدارد و هیچگاه اراده ندارد که در وادی لبنان مداخلات نماید بلکه دارد به دیگر علاوه ها هم مثل لبنان آزادی به بخشید بشرطیکه ظروف واحوال موقع این را بدهد. مع ذلك توقع این امر که اهالی شام یک مانی بشوند محسن خواب و خیان است.

اطلاعات فرانس مشعر است که یک قیله بزرگ سخنرانی شرائط فرانس را قبول و اطاعت کرده است. توطه که بر علیه می‌بیند نائب الحکومه شامات شده بود کشف گردید.

فرانسه

کمیون مایه مجلس با کثریت پاترده رای در مقابل ده رای طرح پیشنهاد موسیو لوشر را رد کرده و مطابق آخرین اطلاعات مشارایه استفاده داده است و موسیو دو مر عوض او انتخاب گردیده (۲۲) قوس مسیو ترن لینور گشت ویس هیئت اعزامی المان پیارس رسید و (۲۳) قوس مذاکرات تجارتی فرانسوالمان از نوشیرو خواهد شد.

موسیو دو مر در ملاقاتیکه باریس وزرا نموده خطوط بر جسته طرح مالی خویش را باویان کرده است، واردات (۲۸) میلار (۱۹۲۵) میلیارد و پانصد میلیون یعنی قرب دو میلار و پانصد میلیون یش از سال گذشته. صادرات: نیم میلار اعنی قریب سه میلار و پانصد میلیون یش از باره ماهه اولیه سال (۱۹۲۴) میلیون

است که یکنیم سال پیشتر ازین اظهار داشته ایم و فیصله جدید مجمع اتفاق ممل مارا به تغیر عقیده و سیاست سابق مان وادرار نمی‌تواند. پیش از این که عهد نامه جدید عراق و انگلیس به محل اجرا گذارده آید مجلس در اطراف آن خوب غور نماید و بحث کند. عقیده مناسب این است که ار کان پارلمان کوائف مجلس زینو را در این خصوص از زبان شاهد یعنی مسٹر ایعری که از زینو می‌آید بشوند. یقین دارم که مجلس در ترکیه تا (۲۵) قوس نسبت به فیصله فوق الذکر مجمع اتفاق ممل اظهار یک عقیده که بتوان مسلک حکومت ترکیه را ازین ذر یافت نمود نشده است. جرائد انتظار دارند که حکومت عقیده خود را اظهار دارد. مجلس مبعوثان بریاست حضرتلى و مصطفی کمال جانه مخصوصی نمود معلوم نند که دران جلسه چه مذاکرات شد و نتیجه برچه قرار گرفت صرف همینقدر استنباط شده که چون مجلس منحل گردید و غازی مصطفی کمال باعتصم پاشا وداع می‌نمود آثار بشاشت از چهه هر دو نفر ظاهر می‌شد. اگرچه جرائد ترکیه از ایندا تایتون فندریات خود را در خصوص مسئله موصل نوشته اند و تشریف خود را همیشه نسبت به مجمع اتفاق ممل نشان داده اند و روزنامه جمهوریت به تازه گی می‌نویسد که موصل را هم مثل سرنا، ادانه و بروصه از جنگل غاصبین خلاص خواهیم نمود؛ ولی نظریه اساسی حکومت ازین نگارشات جرائد معلوم نیگردد.

(شام)

از جریانات شامات اخبار مفصل نیرسد جز اینکه حملات دسته جات از هر طرف دوام دارد و عده شورشیها زیاد می‌شود و اوضاع خیل نازک شده حتی برای قتل موسیوی جووینل نائب الحکومه جدید فرانس توطه شده بود ولی کشف گردید. مخبر تیس از دمشق می‌نویسد که حکومت فرانس دارد از دمشق مرکز خود را به حلب انتقال بدده چون که تهاجمات آزادی خواهان در اطراف دمشق روز بروز پیشتر می‌شود. ازین اطلاع درست باشد معلوم می‌شود که احوال فرانس در دمشق بسیار نازک است و شورشیها قوت گرفته اند و با وجود اینکه انتقال دادن مرکز باعث تشجع شورشیها و ضعف فرانس می‌شود. سکونت مذکور عجیز است که مرکز خود را انتقال دارد. عده اند ادامه سربرستی خویش همین قدر است که بعراق مکورهای مفید مذکور و معاونت خود را با او جاری دارد قادر عراق نظام یک حکومت با امنیت پایدار استقرار یابد. ازین توپنیحان در خصوص مسئله موصل با از ترکها هر ای نکرد بلکه با انگلیس ها

اماراجع به عنی که ملکه را وادار بقبول این پیشنهاد کرده بقراری
که مخبر روزنامه (بول) از قول خود ملکه نقل میکند این بوده
است که می خواهد بدین وسیله عوایدی که برای تربیت اطفال خویش
لازم دارد تهیه نماید مشاریها این طور اظهار کرده است :
« این تها وسیله ایست که برای من باقی مانده است . جه
داران شخصی من تمام شده و بس از این که شورمن از
اطریش خارج شد دولت های (وین) و (بوداپست) تعهد
نمودند در مقابل املاک و دارائی ما که توافق کرده اند خارج
مارا بصورت آبرو مندی تکفل نماید ولی تابحال هنوز بین وعده
عمل نشده و تصویر هم نمیرود که در آن امیدی باشد در آن
صورت اطفال من دیگر چیزی نخواهد داشت و وظیفه من است
که وسائل تحصیل آنها فراهم کنم . لهذا تها وسیله که برای
من باقی مانده قبول پیشنهاد کیانی سینمای امریکائی بود . من
بجز وجه مایل به این نیسم و یقین داشته باشید که میخواستم
خود را از صفحه روز کار محوسازم ولی چه کنم که در مقابل
اطفال خود وظیفه دارم که ناگزیر باید از عهده انجام آن

برآیم (ایران)

(گردش دور عالم به بای سکل)

سفر از جوان های غربی در اوائل این سال تصمیم مافه
گردش طلم به بایسکل را نمودند بشرطیکه سیاحت خود را در
ظرف (۱۰) ماه با نجاح برگانند ولاقل (۲۸۷۵) میل راه
رقطع نمایند . این سه جوان مستوفجال المانی و مستزموریسون
انگلیس از لورپیول و مستر فدن امریکانی از فیلاندیا هستند
مشاریهم از بندر (هبرگ) به تاریخ ۲۲ فروردی مطابق
اوائل حوت سال گذشته روان شدند . در هفته اخیر سپتامبر
جرائد انگلیسی ذکر شد که فوجال نام وارد لندن گردید و از
دونفر رفیق دیگر خود که هفت آینده خواهد رسید (۱۰۰۰)
میل راه پیش شده است . فوجال مذکور تا اینوقت (۱۹۵۰)
میل راه قطع نموده و (۷۰۰) میل راه برای او مانده است
این جوان المانی می گوید که در انتهای این مافه را بر های بایسکل
او (۱۹۴) مرتبه پاره شد و را بر داخلی را (۱۸) مرتبه
را بر خارجی را (۹) مرتبه عوض نموده چون این جوانها
مسافت خود را تمام کنند (۱۰۰۰) پوند به آنها داد
میشود که نصف آن از شخصی خواهد بود که از همه اول
سیاحت خود راتمام می نماید . و این جوانها پول جازه خود
را بر (۲۸) کارخانه و مجالس بایسکل سازی و ورزش در
برطانیه و امریکا و دیگر بلاد اروپا بصرف می رسانند (القلم)

در مطبوعه ریاست شرکت رفیق طبع گردید

(المان)

بس ازان که مسیو لوتر و فرباخ امتناع از قبول تشکیل
کاینه کردن مسیو هندنبرگ این مسئولیت مهم را به مسیو
(کن) تکلیف و مشاریه که لیدر حزب و موکرات است بذریغه
است . مسیو کن در پروگرام سیاسی و اقتصادی خود اجماع یک
کنفرانس اقتصادی عمومی را پیش بینی نموده تادول معظمه
بتوانند کاملاً یکدیگر را معاونت نمایند .

(انگلیس)

در محافل سیاسی لندن نام سرهنگ رمبلو سفیر (مادرید)
برای جای نشینی موقتی لارڈ آبرتن در برلن بوده میشود .

(ایطالی)

اعانه ملی که مسیو مولینی اقدام کرده بود متجاوز از نود
میلیون لیره شده است . طوفان شدیدی در نابل رخ داده
و خسارات مهمی رسانیده است .

(بین النهرین)

در ناحیه موصل هنوز وضعیت مشکل است زیرا ترکیه حاضر
بیست که از حق خویش در اراضی ویلایی صرف لفظ نمایند .

(حجاز)

به بجز از طرف نماینده این سعود در مصر وینز از طرف
خود او اطلاع رسیده است که جده را بدون خون ریزی و وزد
و خورد تصرف نموده و امیر علی به بغداد رفت .

متنو علم

(ملکه اطریش)

امپراطیس (زیتا) ملکه سابق اطریش از بی چیزی مصمم
شده که در سینما بازی کند .
لندن ۱۰ اوست — از (سن سپتامبر) بروز نامه (بول)
اطلاع میدهد که امپراطیس زیتا تصمیم کرده است : پیشنهادی
را که بکی از کیانی های امریکا راجع یازی کردن در سینما
مشاریها نموده است قبول کرده و کاربر (یشة) خود را در
این کار شروع نماید کسانی منبور برای این منظور در صدد
است مقیده این فلمی را که موضوع آن منبور بواقع موالمه
خانواده (های بسبرک) ورول میم آن در این بازی باه ملکه
زیتا « خواهد بود فرا هم نماید .

در نتیجه تقاضانی که از دولت اطریش و هنگری راجع باجا زده
ورود امپراطیس زیتا جمهه نمکت مشاریها در فیلم فوق الذکر
شده دولت منبور حاضر شده است اجازه دهد مشروط براین
که قبل تضمیناتی داده شود .